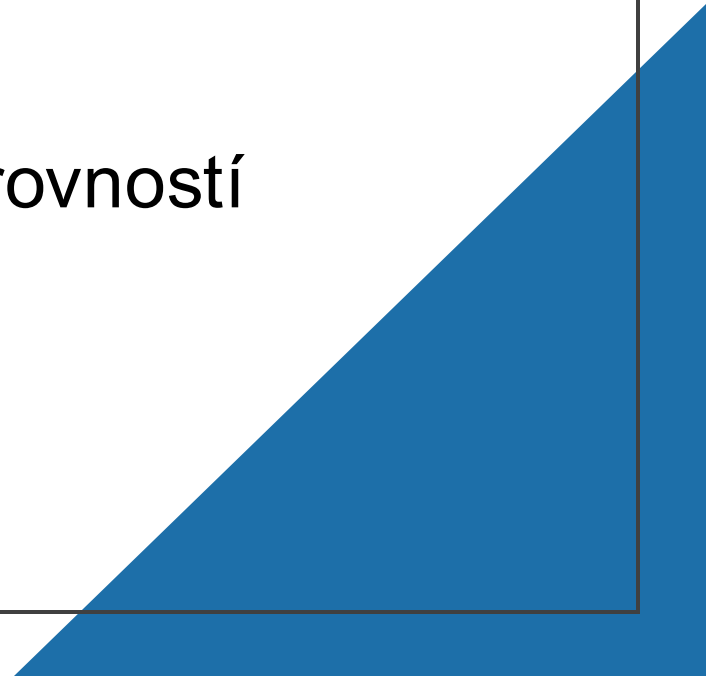

SOCIOLOGIE RODINY

Rodiny v třídním postavení a sociální nerovnosti

LS 2026

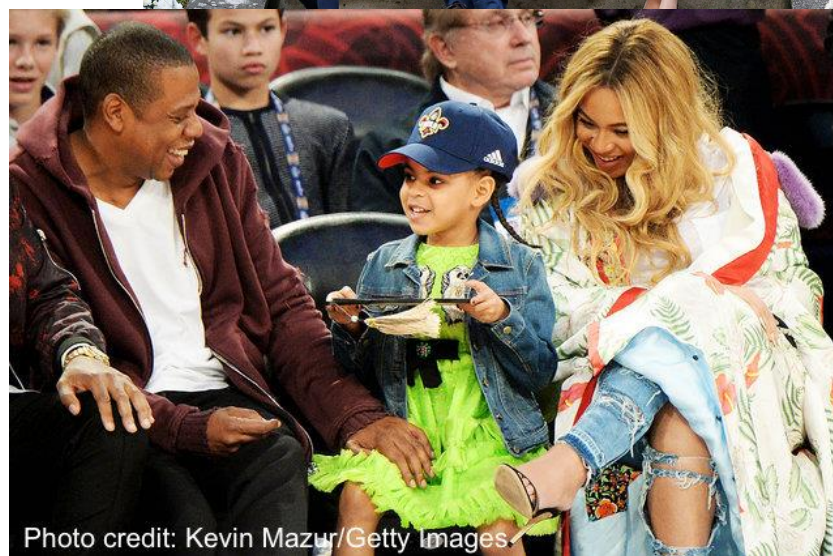
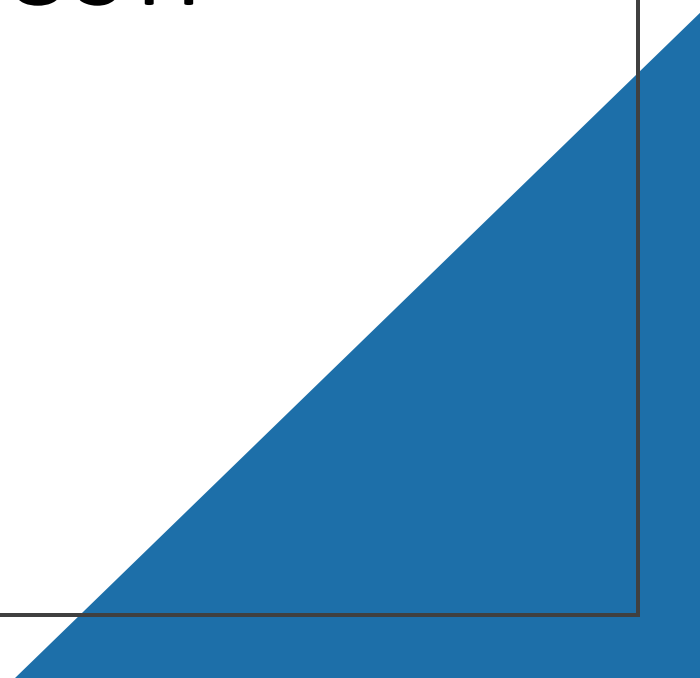

Photo credit: Kevin Mazur/Getty Images.

© picture-alliance/dpa/P. Pleul

RODINY A TŘIDNÍ NEROVNOSTÍ

sociální nerovnost

Sociální nerovnost opírá se o nerovné rozdělení zdrojů a projevuje se zejména jako ekonomická moc

Karel Marx – ekonomický kapitál

Pierre Bourdieu: 4 druhy kapitálu: ekonomický, symbolický, kulturní, sociální

SES (socioekonomický status)

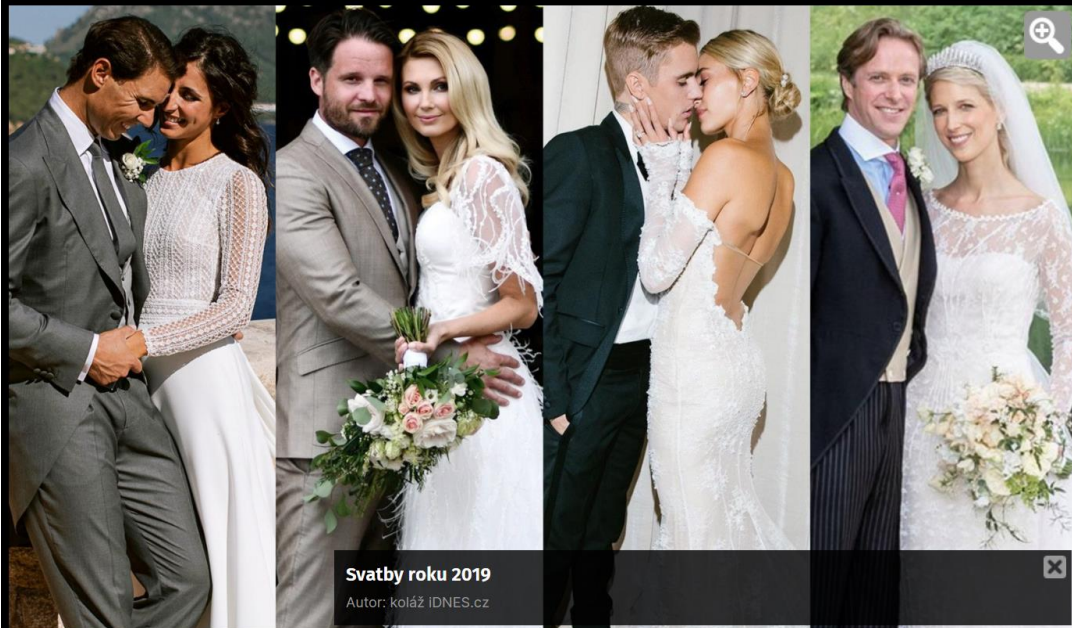
- vzdělání
- příjem
- prestiž

třídně zakotvené rozdíly v rodinném chování

1. REPRODUKČNÍ CHOVANÍ A ŽIVOTNI STYL
2. PÉČE O DĚTÍ
3. VZDĚLÁNÍ

reprodukční chování a životní styl

- Nejvyšší homogamii vykazují nejnižší a nejvyšší sociální třída
- Rozdíly ve sňatkovém věku
- Počet dětí v rodině
- Uměle přerušení těhotenství
- Kojenecká úmrtnost
- Úmrtnost ve středním a vyšším věku
- Vnímaní environmentální krize

Zdroj: Alarm

péče o děti

- Třídní rozdíly:
  - podíl otce na péči
  - agrese a násilí
  - trávení volného času s dětmi
  - ekonomická aktivita žen

Sorry, we are out of cash.
Do you accept cultural capital?

someecards
user card

vzdělání

- Kulturní a sociální kapitál domácností

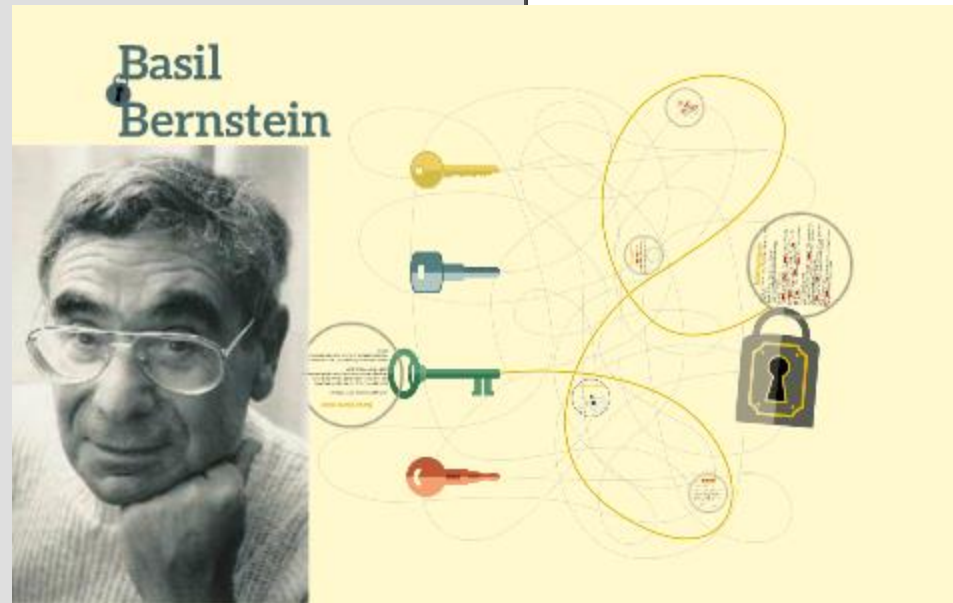
rodina vs. vzdělávací systém

Teorie jazykových kódů

Omezené kódy - nižší vrstvy,
jednoduché vety, každodenní
zkušenosti a praxe

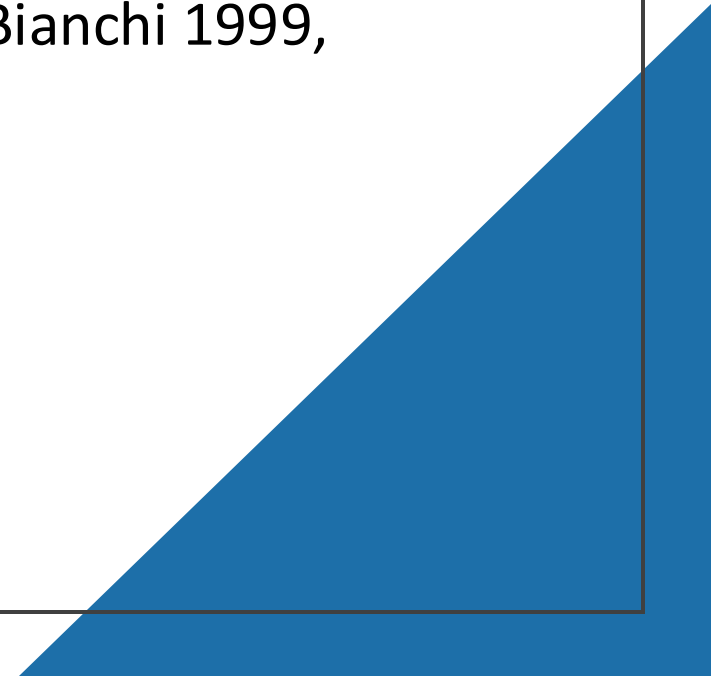
Rozvinuté kódy – vyšší třídy,
abstraktní pojmy a složité vety

Studium anglického jazyka.

feminizace chudoby

Termín feminizace chudoby byl vytvořen na konci 70. let XX století, aby odkazoval na větší pravděpodobnost, že ženy ve srovnání s muži budou žít v chudobě (Bianchi 1999, Pearce 1978).

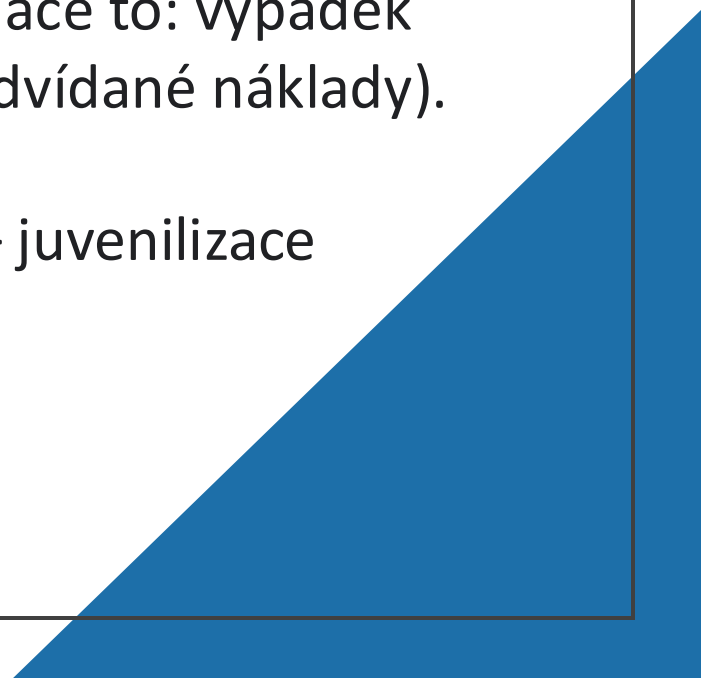

solo matky a děti ohrožené chudobou

Počet domácností založených na solo matce roste od 60. let v západních společnostech.

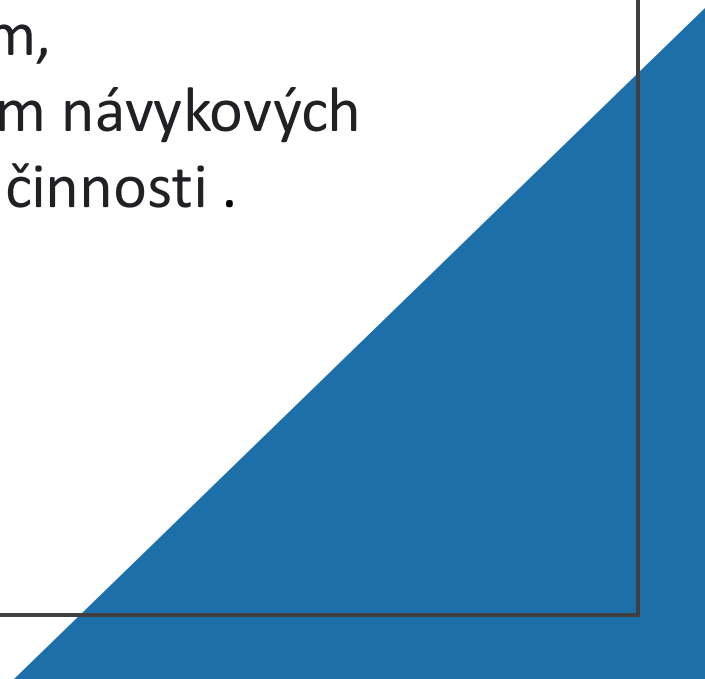
Tím pádem roste počet dětí vyrůstajících v toho typu rodinách. Solo matky velmi často čelí existenci na hranici životního minima (potenciálně nebezpečné situace to: výpadek příjmů, rozbita pračka, nepředvídané náklady).

K tomu povstal nový termín – juvenilizace chudoby

juvenilizace chudoby

Vyrůstání v chudobě souvisí s mnoha vážnými problémy: předčasným ukončením školní docházky, nízkým školním výkonem, těhotenstvím dospívajících, špatným mentálním a fyzickým zdravím, nezaměstnaností, zneužíváním návykových látek a zapojením do trestné činnosti .

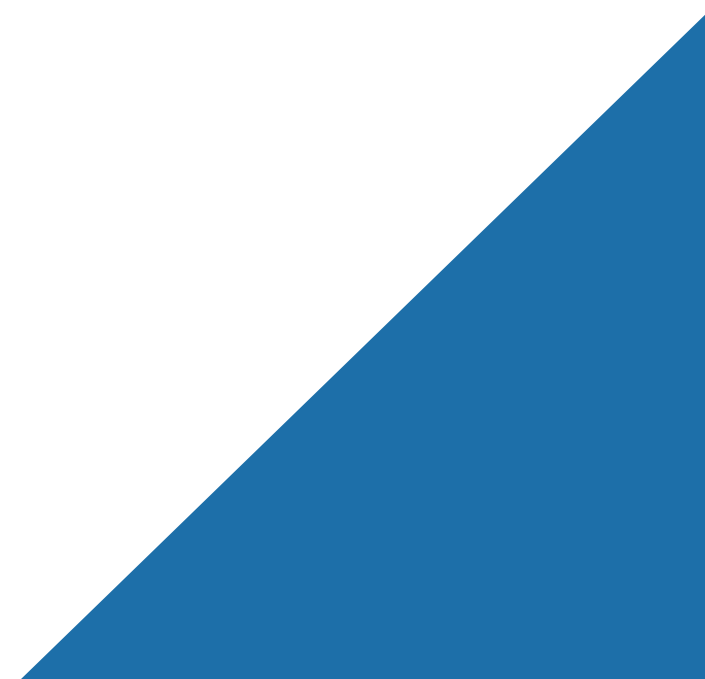

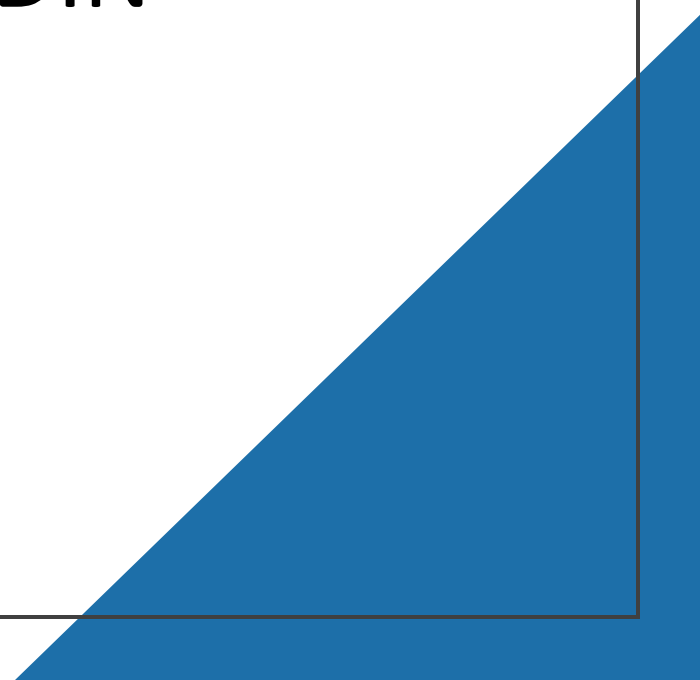
český kontext – rodiny bez domova

- Nejvážnější problémy s bydlením má, tj. v bytové nouzi se nachází přibližně 161 tisíc lidí, z nichž 62 tisíc tvoří děti do 18 let
- Bytová nouze má negativní vliv na naplňování základních potřeb dětí, jejich bezpečí a významně zvyšuje riziko ohrožení dětí. Je jedním z nejčastějších důvodů umísťování dětí do zastaralé/již překonané a zároveň velmi nákladné institucionalizované státní náhradní péče, která stojí daňové poplatníky přibližně 12 miliard korun ročně.
- Vysoká míra bytové nouze dětí v ČR představuje značnou zátěž pro školství.

Zpráva o vyloučení z bydlení za rok 2024

NEROVNOSTÍ UVNITŘ RODIN

rodina jako zdroj základních genderových nerovností

- **Množství neplacených prací** vykonávaných doma ženami se od 60. let 20. století zmenšuje.
- Ve všech zemích světa, ze kterých máme údaje, tráví ženy více času neplacenou prací než muži (v průměru **3,2x více**).
- Důležitý rozdíl: **kvalitativní rozdíly** (například noční péče).
- **Volný čas** a jeho využití (pasivní práce, multitasking).
- **Emoční práce** (A. R. Hochschild) a mentální zatež